

A decorative border composed of many small, stylized human figures in red, green, and blue, holding hands to form a large square frame around the central text. The background is a light blue gradient.

ESCOITAR, FALAR
LER e ESCRIBIR

Para aprender a
persensar

OBXECTIVOS:

Mellorar as habilidades de comunicación tanto verbais como non verbais que permitan á persoa expresarse, comprender e responder ás expresións de outros.

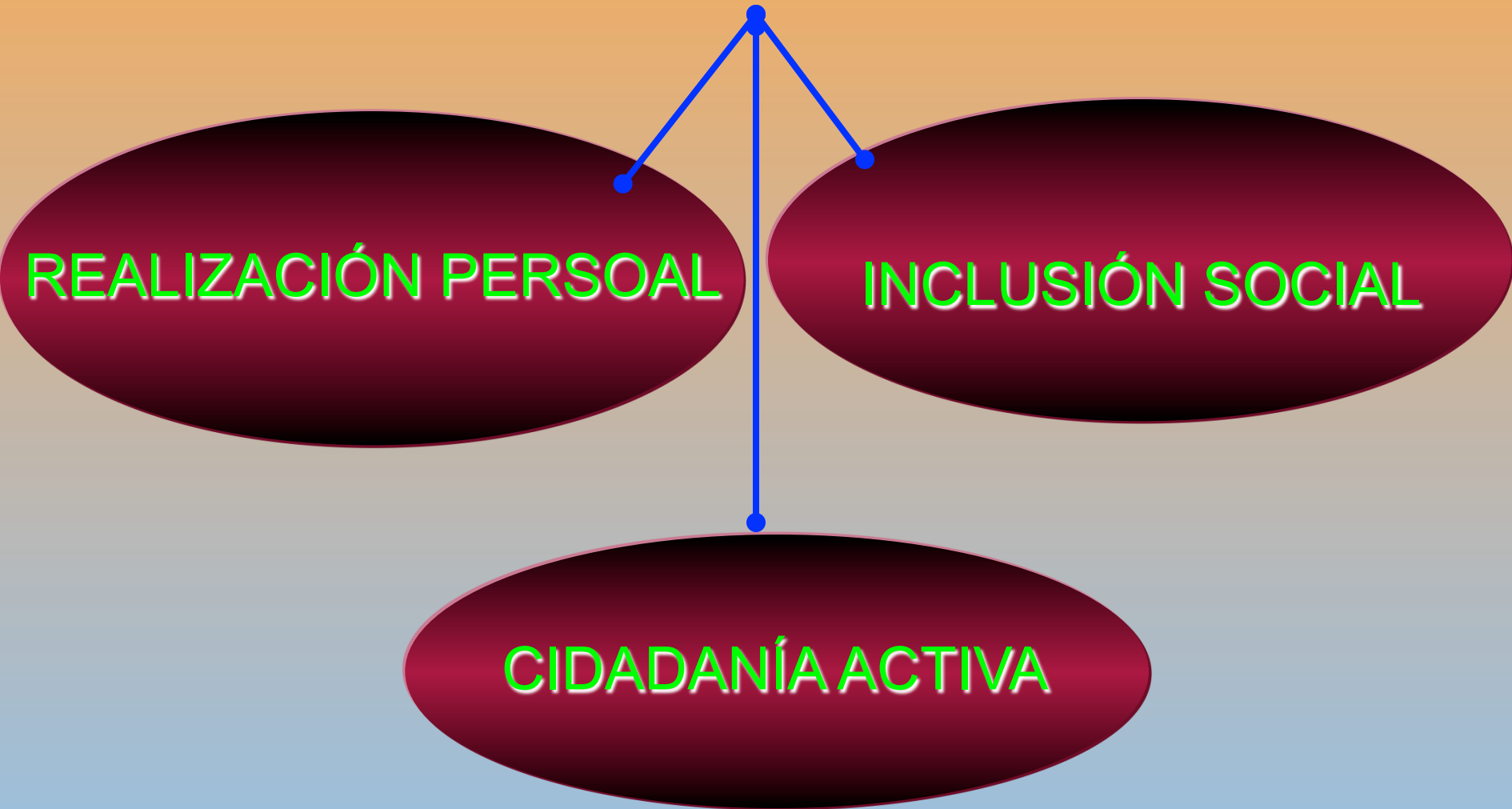
Relevancia da Comunicación

- Os seres humanos polo feito de estar en relación xa se están comunicando.
- En toda situación na que estén presentes polo menos dúas persoas prodúcese comunicación aínda que non se crucen palabras.
- Isto implica que non é necesario que exista intencionalidade para comunicarse, xa hai comunicación máis alá dos desexos.

FINALIDADE DOS ACTOS COMUNICATIVOS

- FACER CIRCULAR A INFORMACION
(Competencia en comunicación
lingüística)
- TECER RELACIÓNS INTERPERSOAIS
(Competencia Social E Cidadá)

MACROCOMPETENCIAS

Objetivos

```
graph TD; A[Objetivos] --> B[RAZONABILIDADE]; A --> C[CREATIVIDADE]; A --> D[SENSIBILIDADE];
```

RAZONABILIDADE

CREATIVIDADE

SENSIBILIDADE

PERCIBIR

SENTIR

PENSAR

E FACER

EN COMUNIDADE

POR MEDIO DO DIÁLOGO

FERRAMENTA BÁSICA

O DIÁLOGO

Como?

EMPODERAMENTO

PREGUNTA
ABERTA

DIÁLOGO
OU
DEBATE?

contexto
SEGURO

FACILITAR A COHESIÓN DO GRUPO

ESCOITA ACTIVA

REGRAS DO XOGO

MODAIS

XOGOS COOPERATIVOS

Cinco niveis de “escoita”

- I. Ignoramos á
persoa
- II. Finximos escoitar
- III. Escoita selectiva
- IV. Escoita atenta de
palabras
- V. Escoita empática

ESCOITA ACTIVA

RESUMIR

PARAFRASEAR

CLARIFICAR

REFLECTIR

**AMOSAR
INTERESE**

OXO DO WARGM

NORMAS DE CONVIVENCIA

```
graph TD; A[NORMAS DE CONVIVENCIA] --> B[LÍMITES]; A --> C[NORMAS]
```

LÍMITES

NORMAS

regras

Sinxelas para que as poidamos comprender facilmente

Xustas para que podamos entender o seu porqué

Dialogadas para facernos partícipes da súa
necesidade

Estables para no sentirnos confusos e saber o que
debemos facer

Equitativas para que non nos sintamos diferentes

O SUAVIZANTE

Dos MODAIS

CONDUTA:

PASIVA

AGRESIVA

ASERTIVA

HABILIDADES SOCIAIS BÁSICAS

SONREÍR E RIR

SAUDAR

PRESENTACIONES

FAVORES

CORTESÍA E AMABILIDADE

ELOXIOS E CRÍTICAS

REFORZAR A OUTROS

COOPERAR E COMPARTIR

OPCIÓN METODOLÓGICA

```
graph TD; A[OPCIÓN METODOLÓGICA] --> B[AFINACIÓN SENSORIAL]; A --> C[DINÁMICAS DE GRUPO PARA FACILITAR A COHESIÓN]; A --> D[ALFABETIZACIÓN EMOCIONAL]; A --> E[GESTIÓN DE CONFLICTOS]; A --> F[APRENDER A PENSAR]; A --> G[HABILIDADES SOCIAIS];
```

**AFINACIÓN
SENSORIAL**

**DINÁMICAS DE
GRUPO PARA
FACILITAR
A COHESIÓN**

**ALFABETIZACIÓN
EMOCIONAL**

**GESTIÓN
DE
CONFLICTOS**

**APRENDER
A
PENSAR**

**HABILIDADES
SOCIAIS**

SENSIBILIZACIÓN SENSORIAL

SENSACIÓN

+

ATENCIÓN

=

PERCEPCIÓN

CONCEPTOS CLAVE

FORMA

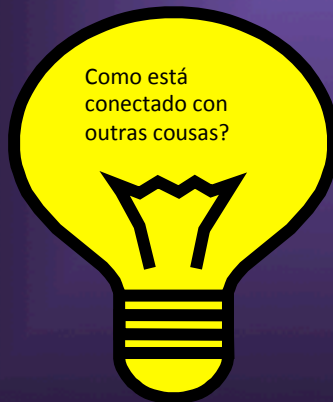
FUNCIÓN

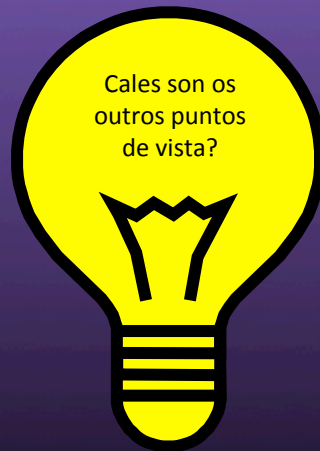
CAMBIO

CAUSA

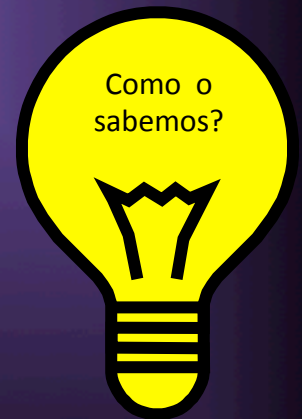
CONEXIÓN

PERSPECTIVA

FINALIDADE

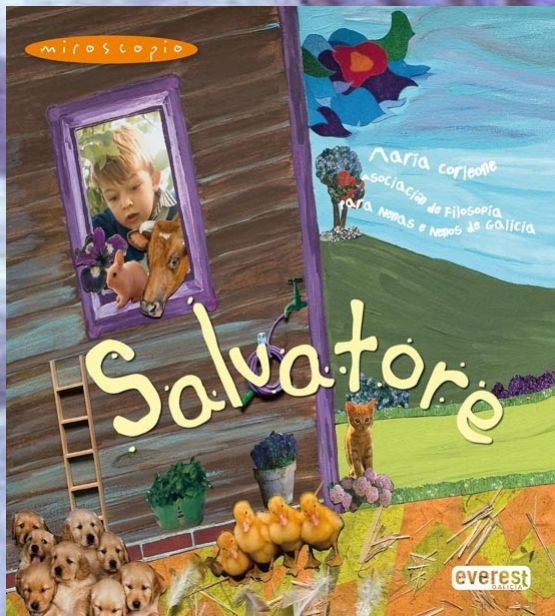
REFLEXIÓN

FACILITAR CAMINOS

contos

xogos

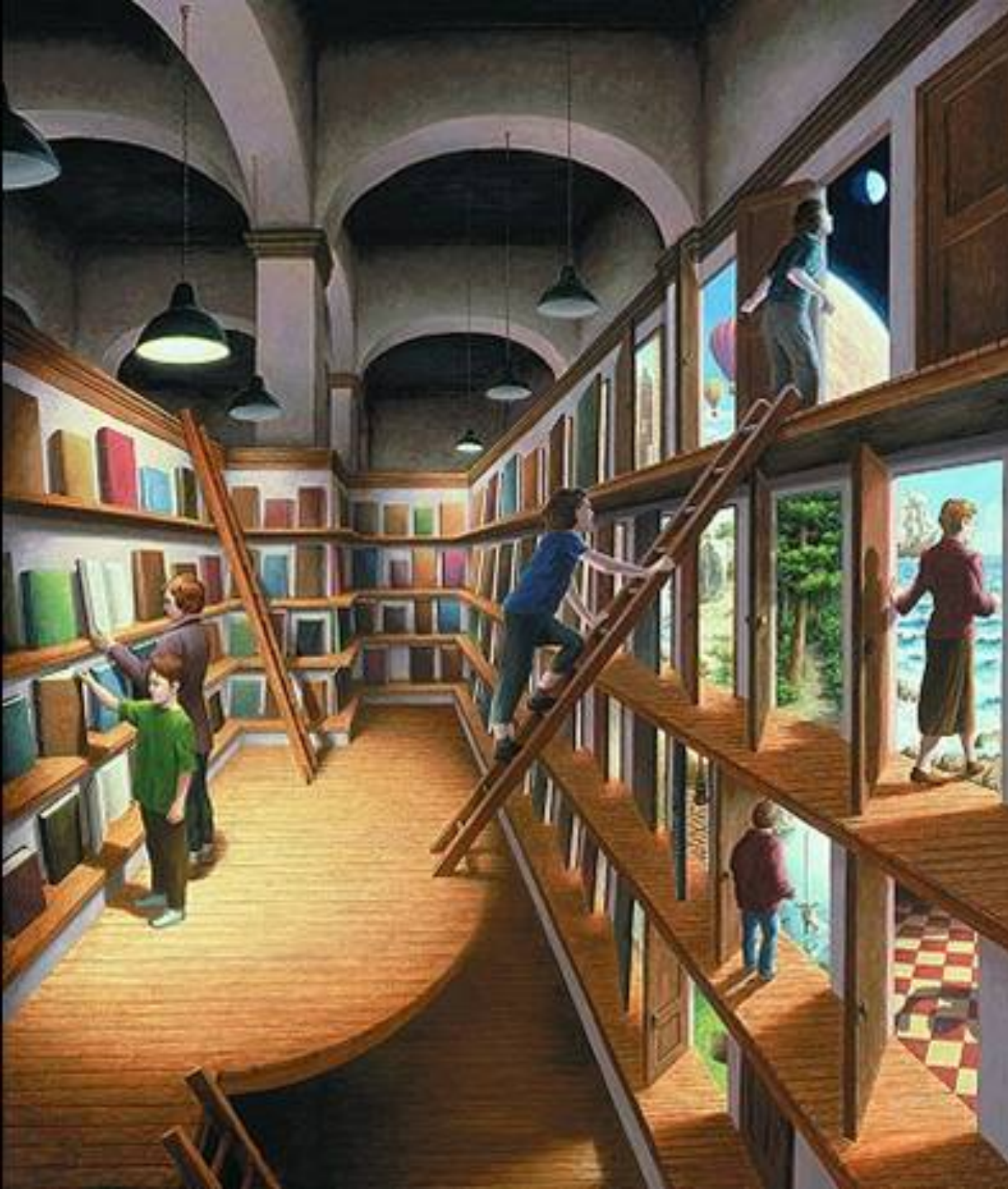
arte

Hai que lograr que o texto lles afecte en algo... que poidan dialogar con el.

Os mellores textos son os que dan ao lector suficiente espazo para refacelos a medida que os vai lendo.

AS

BIBLIOTECAS

DEBERÍAN SER

LUGARES

DE

ENCONTRO

ABERTOS

AOS

LIBROS E

ÁS

PERSOAS

Ás portas do ceo chegaron un día 5 viaxeiras.

- Quen sodes vos?- preguntou o garda.

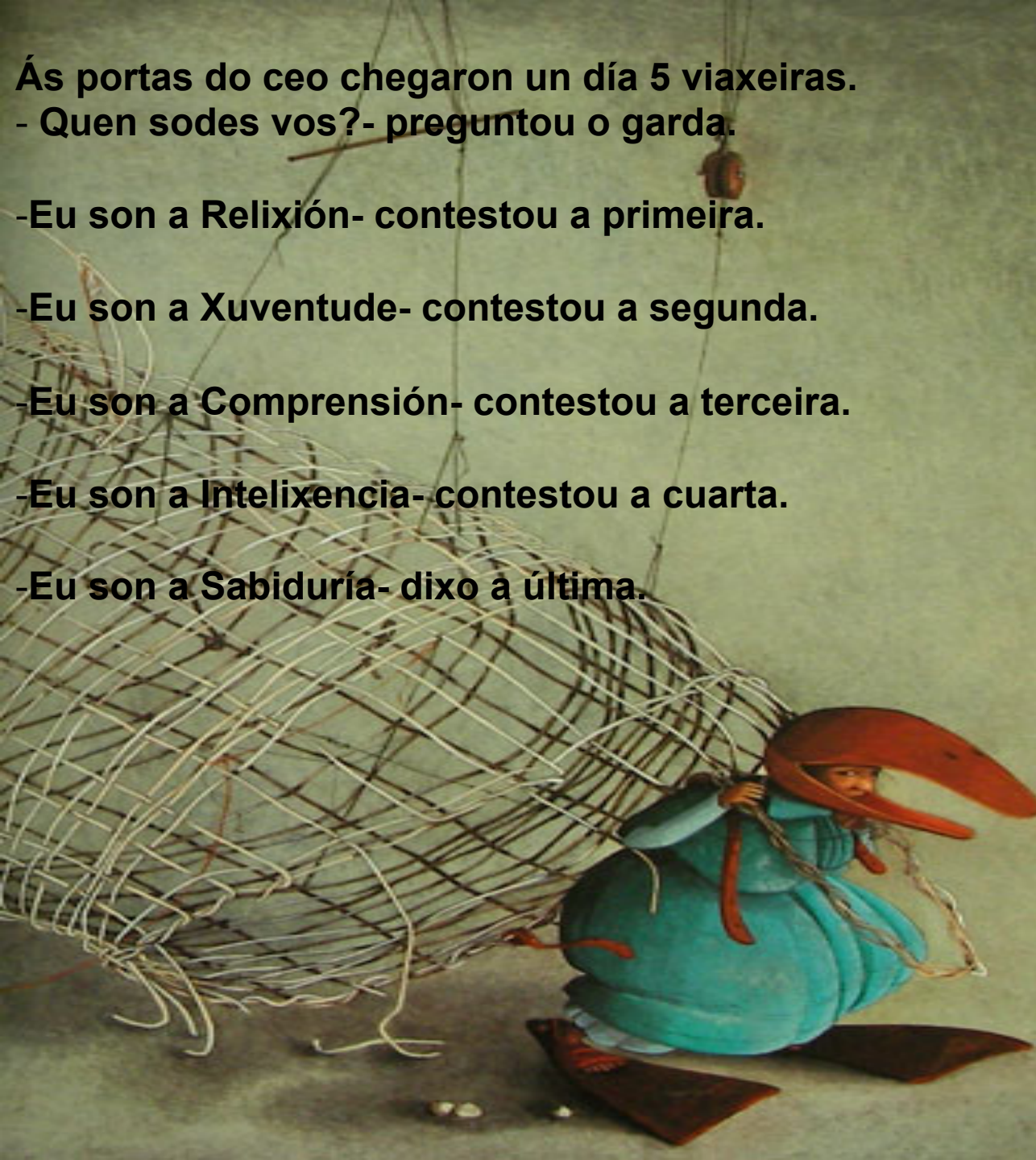
-Eu son a Relixión- contestou a primeira.

-Eu son a Xuventude- contestou a segunda.

-Eu son a Comprensión- contestou a terceira.

-Eu son a Intelixencia- contestou a cuarta.

-Eu son a Sabiduría- dixo a última.

¡IDENTIFICÁDEVOS!-
ordenou o
cancerbeiro.

E entón...

.A Relixión
axeonllouse e rezou.

.A Xuventude riu e
cantou.

.A Comprensión
sentouse e escoitou.

.A Intelixencia
analizou e opinou.

.E a SABIDURÍA...

A SABIDURÍA...

CONTOU UN CONTO

Anthony de Mello

proceso

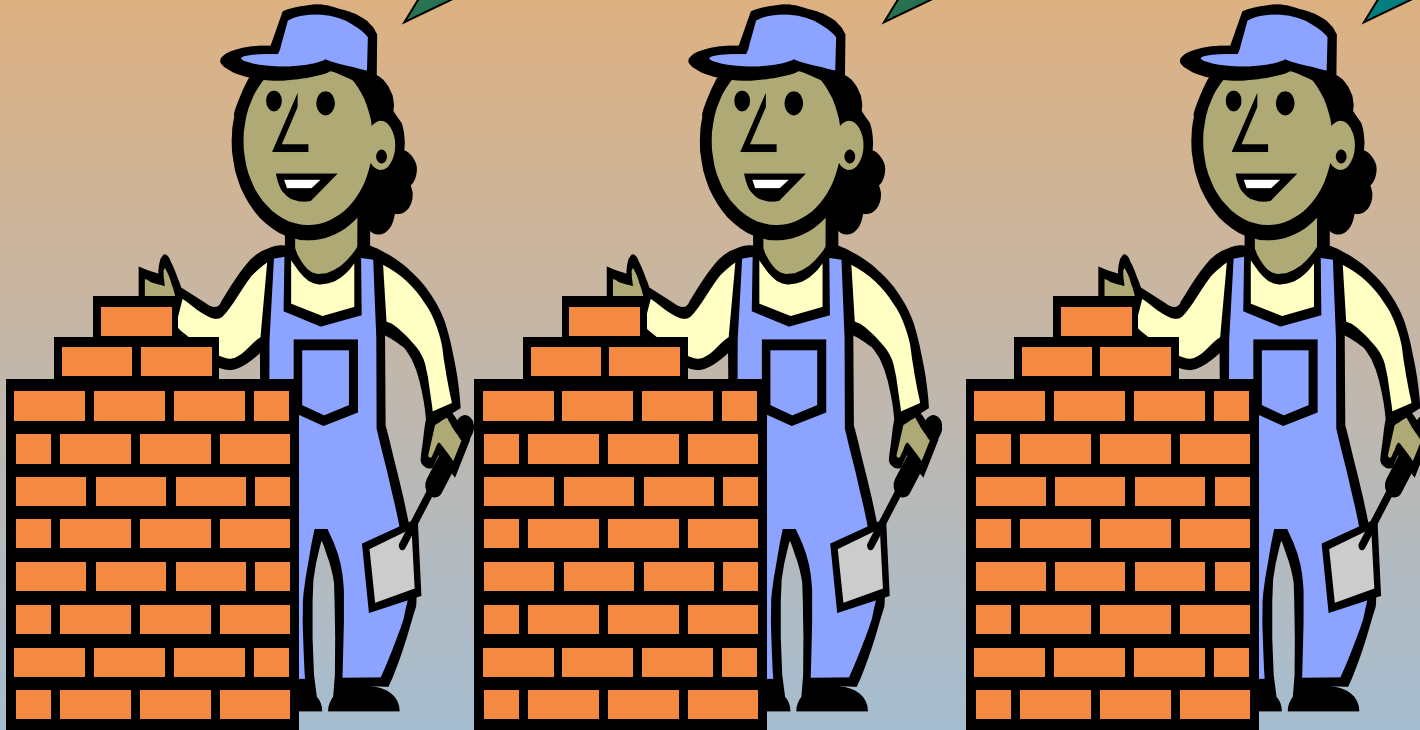

Que fas?

Poñendo
ladrillos...

Levantando
un muro...

Construindo
a escola...

Motivación e percepción

**DIMENSIONES AVALIATIVAS:
Algo vólvese valioso**

**ATENCIÓN (ALERTA)
...Cando chama a nosa
atención**

**MOTIVACIONAL
... atraénos**

**HEDÓNICA
...Produce pracer**

**VALORATIVA
...convértese en
algo precioso**

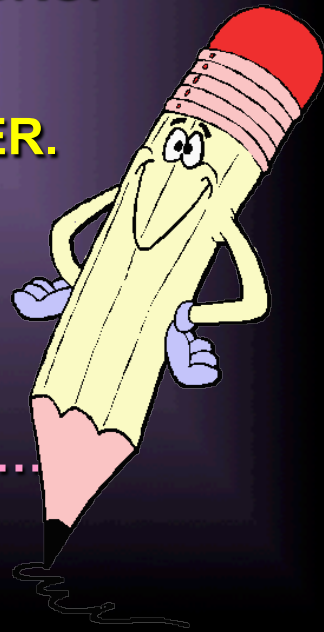
**ENERXIZANTE
...Que nos produce
entusiasmo e
desexo de repetir
a experiencia**

PROPOSTA GLOBAL DE SENTIDO PARA MANTER A MOTIVACIÓN

IDEAS CLAVE empaquetadas en ENVOLTORIOS:

- **SORPRENDENTES**.....para despertar a **ATENCIÓN**.
- **MISTERIOSOS, SUXESTIVOS, PROBLEMÁTICOS E RETADORES**para provocar **ATRACCIÓN , CURIOSIDADE E ASOMBRO**.
- **DIVERTIDOS E EMOCIONANTES**.....para producir **PRACER**.
- **CHEOS DE SENTIDO E ÚTILES PARA VIVIR...** ...para ser xulgados como **VALIOSOS**.
- **ACTIVADORES** dos sistemas simpático e parasimpático... Para encherse de **ENERXÍA** e recuperar a **CALMA**

MATERIAIS

```
graph TD; A[MATERIAIS] --- B[PROPOSTAS QUE XEREN CONFLITO COGNITIVO]; A --- C[LECTURA DE IMAXES, ROSTROS...]; A --- D[TODO O QUE CONTRIBÚA Á AFINACIÓN PERCEPTIVA]; A --- E[TEXTOS: ANCLADOS, CONTEXTUALIZADOS, MOTIVADORES]; A --- F[TODO O QUE FAGA PATENTE A UTILIDADE VITAL DO APRENDIDO];
```

PROPOSTAS QUE
XEREN CONFLITO
COGNITIVO

TODO O QUE CONTRIBÚA
Á AFINACIÓN PERCEPTIVA

LECTURA DE IMAXES, ROSTROS...

TEXTOS: ANCLADOS,
CONTEXTUALIZADOS,
MOTIVADORES

TODO O QUE FAGA PATENTE
A UTILIDADE VITAL DO
APRENDIDO

1. Iniciar Conversación

- Elixir o momento e lugar axeitados

Como?

Explicación verbal

Historias, imaxes, vídeos...

Modelado

Posta en práctica

Diálogo

Reforzos

Moldeamento

Role-playing

H
A
B
I
L
I
D
A
D
E
S

PERCEPTIVAS

COGNITIVAS

AFECTIVAS

SOCIAIS

HABILIDADES DE PENSAMIENTO

H A B I L I D A D E S D E P E N S A M E N T O

PERCEPCIÓN	INVESTIGACIÓN	CONCEPTUALIZACIÓN	RAZOAMENTO	TRADUCCIÓN
Observar	Adiviñar	Formular conceptos precisos	Buscar e dar razóns	Narrar e describir
Escoitar atentamente	Averiguar	Dar exemplos e contraexemplos	Inferir	Interpretar
Saborear/ Degustar	Formular hipóteses	Agrupar e clasificar	Razoar hipotéticamente	Improvisar
Discriminar olores	Buscar alternativas	Comparar e contrastar	Razoar analóxicamente	Traducir varios linguaxes entre sí
Afinar o tacto	Anticipar consecuencias	Establecer semellanzas e diferenzas	Relacionar causas e efectos	Resumir
Percibir movementos (cinestesia)	Seleccionar posibilidades	Definir	Relacionar partes e todo	
Conectar sensacións (sinestesia)	Imaxinar	Seriar	Relacionar medios e fins	
			Establecer criterios	

LECTURA

DE IMAXES

Que percibo ?

***- sensaciones
(descripción)***

Que siento ?

- emociones

Que pienso?

- narración

Que opino ?

argumentación

HABILIDADES DE INVESTIGACIÓN

ADIVIÑAR

AVERIGUAR

FORMULAR HIPÓTESES

OBSERVAR E DESCRIBIR

BUSCAR ALTERNATIVAS

ANTICIPAR CONSECUENCIAS

SELECCIONAR POSIBILIDADES

IMAXINAR

HABILIDADES DE

CONCEPTUALIZACIÓN

DEFINIR

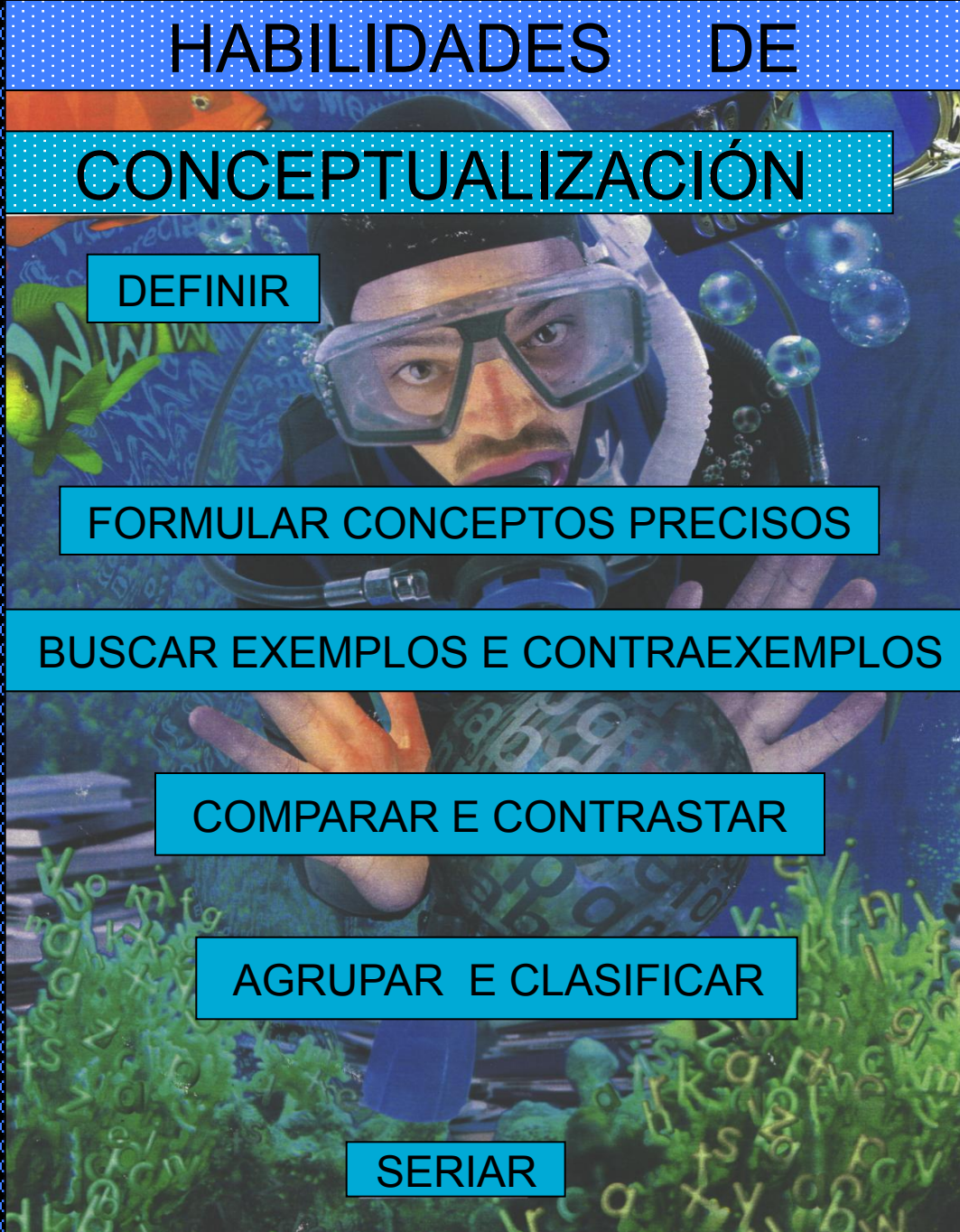
FORMULAR CONCEPTOS PRECISOS

BUSCAR EJEMPLOS E CONTRAJEMPLOS

COMPARAR E CONTRASTAR

AGRUPAR E CLASIFICAR

SERIAL

HABILIDADES

BUSCAR E DAR RAZÓN

INFERIR

ESTABLECER CRITERIOS

RELACIONAR CAUSAS E EFECTOS

RELACIONAR PARTES E TODO

RELACIONAR MEDIOS E FINS

RAZONAR ANALÓXICAMENTE

RAZONAR HIPOTÉTICAMENTE

DE RAZOAMENTO

HABILIDADES DE TRADUCCIÓN

The background is a surrealist painting by Joan Miró. It features a light blue and yellowish background with various abstract elements: a large red circle in the top right, a yellow teardrop shape with a red and black concentric circle inside, a blue eye-like shape with a red and black center, a black hand-like shape with a red dot, and several other geometric shapes and lines in black, red, and blue.

EXPLICAR, NARRAR,
DESCRIBIR

IMPROVISAR

INTERPRETAR

REFORMULAR

RESUMIR

PASAR :

DA ORALIDADE Á MÍMICA

DO RITMO Ó BAILE

DA MÚSICA Á PLÁSTICA

DA PLÁSTICA Á PALABRA

CREACIÓN

INTERPRETACIÓN

ORIENTACIÓN QUE TEMOS EN CONTA PARA DESENVOLVER ESTRATEXIAS DE LECTURA COMPETENTE

- **Elaboración de obxectivos de lectura**

(relacionados coas ideas principais que queremos abordar)

- **Activación de coñecementos previos**

- **Anticipación de contidos (elaboración de hipóteses)**

- **Lectura interactiva (ler, reler, avanzar, retroceder,...)**

- Construcción progresiva de significado (comprender globalmente, obter información concreta, elaborar interpretacións, reflexionar sobre o contido, a organización, a estrutura dun texto...)

- **Verificación e reformulación de hipóteses.**

- **Clarificación de conceptos**

- **Identificación e corrección de problemas e/ou erros de lectura.**

- **Identificación do principal e o accesorio: esquema, resumo...**

- Reflexión sobre a función predominante do texto.

- Opinión e/ou comentario, falar e escribir do texto

- **Formulación de interrogantes sobre as cuestións sorprendentes, confusas ou misteriosas que se perciben entrelíñas do texto.**

- Diálogo crítico, creativo e ético sobre os contidos explícitos e implícitos do texto.

- Reflexión sobre as **intencións** mais ou menos evidentes do texto.

- Utilización do leído para fins particulares, sociais, académicos...

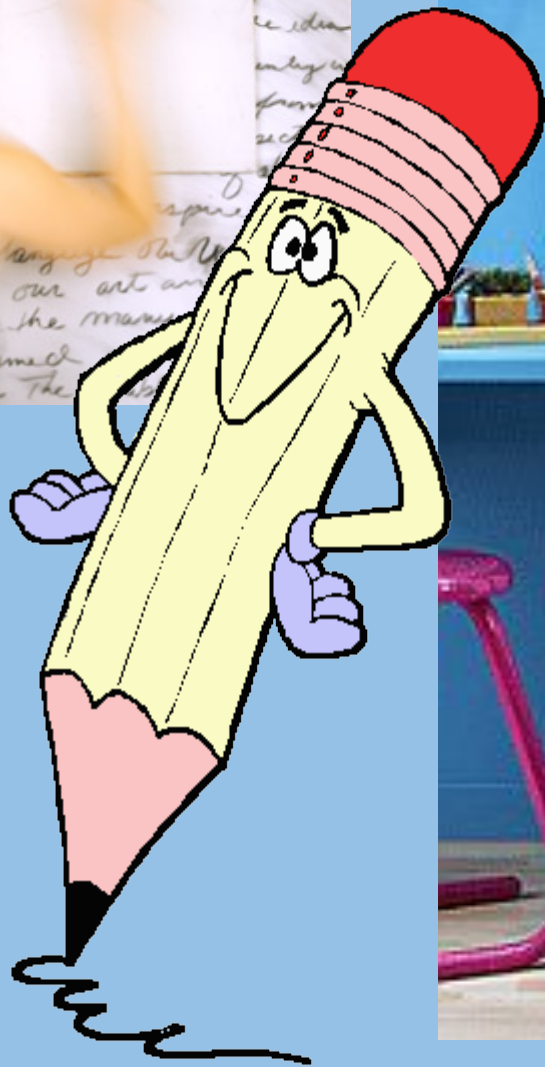
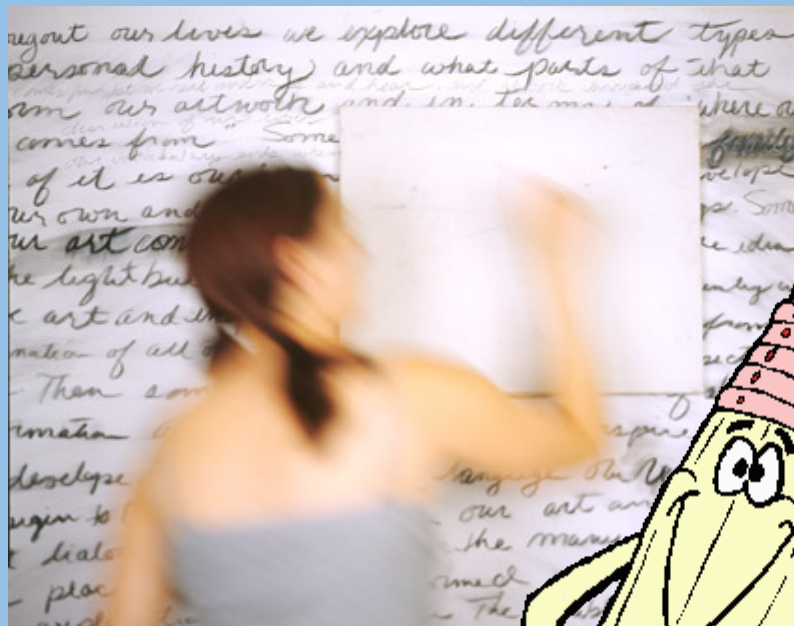
- Aplicación do coñecemento.

outras estratexias

- LECTURA DRAMATIZADA
- RECONSTRUCCIÓN COOPERATIVA DO RELATO
- PREGUNTAS ABERTAS PARA:
 - Problematizar, conceptualizar e argumentar
- DIÁLOGO INVESTIGADOR
- SENSIBILIZACIÓN SENSORIAL E VOCABULARIO
- LECTURAS DE ROSTROS, MOVIMENTOS, CORES, FORMAS....
- Utilización de IMAXES (DE ordenador, vídeo, cortos, películas...)
- DRAMATIZACIÓNS IMPROVISADAS DOS TEXTOS
- MARIONETAS E SOMBRAS CHINESAS
- VISUALIZACIÓN CREATIVA E VIAXES IMAXINARIAS
- creación COOPERATIVA DE ADIVIÑAS, POEMAS, CONTOS...
- Ilustracións e outros medios para anclar as mensaxes...
- O PERIÓDICO ESCOLAR
- A PUBLICIDADE
- ENCARGAR A PRESENTACIÓN DO LIBRO ELEXIDO A OUTRO GRUPO DE LECTORES.
- Escribir PARODIAS DE LIBROS LEÍDOS
- CREAR CLUBES DE LECTURA

escribir

